

Maden nizamnamesile 608 numaralı kanunun bazı maddelerini değiştiren kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 24/VI/1935 Sayı : 3036)

No.
2818

Kabul tarihi
14 - VI - 1935

BİRİNCİ MADDE — Maden nizamnamesinin beş maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmek suretile numaraları hizalarında gösterilen maddelerin yerine konulmuştur:

YIRMİNCİ MADDE — Taharri ruhsatnameleri 10 neu madde mucibince meriyetleri tarihinden itibaren iki yıl muteber olmak üzere verilir. Bu iki yıllık müddet hiğ bir veğhile uzatılamaz.

YİRMI ÜÇÜNCÜ MADDE — Sahib olduğu taharri ruhsatnamesini veya hissesini kısmen veya tamamen devretmek isteyen herhangi bir şahıs ruhsatname sahasının bulunduğu vilâyete, devralacak şahıs ile birlikte imzalanmış bir istida ile müraaat eder. Vilâyet idare heyeti tarafından yapılacak tahkikat neticesinde, devrolunacak şahısın asıl ruhsatnameyi alan şahıstan bidayeten aranılmış olan bütün vasıfları ve şartları haiz olduğu ve devir muamelesinin yapılmasına hiğ bir mâni bulunmadığı anlaşıldığı takdirde vilâyet keyfiyeti bildirmek suretile İktisad vekâletinden devir muamelesinin yapılmasına müsaade olunmasını istizan eder.

İktisad vekâleti tarafından bir mahzur görülmediği takdirde devir muamelesinin yapılması en çok iki ay içinde vilâyete bildirilir. Vekâlet ruhsatname harcının yarısı nisbetinde hare aldıktan sonra taharri ruhsatnamesinin veya hissesinin devrine aid muameleyi tamamlar.

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — a - Madenin teslimi tarihinden itibaren en geç bir buçuk yıl içinde maden mültezimleri, madenin işletilmesi için vücude getirilecek başlıca tesisatı, yapılacak ihzarî ameliyatı, bu tesisat ile ameliyatın biteceği zamanı ve mal olacağı tahminî kıymeti, tesisat ve ameliyat bittikten sonra kullanılacak günlük ve vasatî işçi sayısı ile çıkarılacak ve imrar edilecek maden cevherlerinin miktarından ibaret olan normal işletme esaslarının asgarî hadlerini ve inrarına kadar çıkarılan maden cevherlerinin göreceklere muameleleri muhtevi olmak üzere İktisad vekâletine tesisat ve işletme hakkında iki nüsha fen raporu vermeğe mecburdurlar. Bu fen raporlarına, tesisatın umumî vaziyetini gösteren iki nüsha harita ile ihzarî ameliyatın ikişer nüsha plân ve mrtesemlerini ve maden yatağının şeklini izah eden jeolojik kroki ve maktalarını da raptedeceklerdir.

b - İktisad vekâleti tarafından, tesisat ve işletme fen raporu, icabında mültezim hesabına mahallinde tetkikat yaptırılmak ve kendisinden mütemmim izahat alınmak suretile tetkik edildikten sonra aynile veya tadil suretile tasdik edilir ve mültezime iade olunur. Drd ay içinde iade edilmediği takdirde vekâlet, tesisat ve işletme fen raporunu aynile kabul ve tasdik etmiş sayılır.

c - B bendi dairesinde tesisat ve işletme fen raporunun tekemmül ettiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde mültezim, tesisata ve ihzarî ameliyata başlamağa, raporunda yazılı müddet içinde bu işleri bitirmeğe ve raporunda yazılı veğh üzere madeni normal surette işletmeğe mecburdur.

d - B bendi hükümleri dairesinde tekemmül eden bir tesisat ve işletme fen raporunda gösterilen tesisat veya ihzarî ameliyatta tadilât yapılması zarureti tahakkuk

ettiği takdirde mültezim, bu tadilâtı gösteren yeni bir fen raporu ile İktisad vekâletine müracaat etmeğe ve B bendine göre bu yeni fen raporunu tekemmül ettirmeğe mecburdur. Şu kadar ki bu muamele, tesisatın ve ihzarî ameliyatın diğer kısımlarına devam etmeğe mâni olamaz.

e - Bu madde hükmü, mekşuf madenlere de tatbik edilir.

f - Maden ihalesi imtiyazlarına veya Ereğli havzası kömür ocağı ruhsat tezkerelerine sahip olanlar madenlerini veya kömür ocaklarını kiraya veremezler.

ALTMIŞINCI MADDE — Müddetleri içinde tesisat ve işletme fen raporunun istenilen vasıf ve şartlara uygun olarak verilmemesi veya tesisata ve ihzarî ameliyata başlanmaması veya bunların bitirilmemesi veya normal işletmeğe geçilmemesi hallerinde ihale fesholunur. Bu hususta İktisad vekâleti tarafından yapılacak mazbata Başvekâlete gönderilmekle beraber bir diyeceği varsa altmış gün içinde Şûrayı devlete müracaat edebileceği, hukuk usulü muhakemeleri kanunu hükümlerine göre, mültezime tebliğ olunur. Fesih mazbatasının Şûrayı devlette tetkikından sonra ihalenin feshi hakkında İcra Vekilleri Heyetinden karar çıktığı takdirde muamelesi icra ve Hükûmet merkezile madenin bulunduğu mahalde gazetelerle üç defa ilân ettirilir.

SEKSEN BİRİNCİ MADDE — Mültezim, madenini normal işletmeğe başladıkdan sonra, bu işletmeği, 59 ncü maddenin (B) bendi hükümlerine göre tekemmül eden fen raporundaki ana hatları ve tesbit edilen asgarî hadler dairesinde devam ettirmekle mükelleftir. İşbu normal işletme esaslarını değiştirdiği veya işletmeyi bütün bütün tatil eylediği takdirde vaziyetten en geç dört ay içinde İktisad vekâletine malûmat verecek ve bu vaziyeti icab ettiren sebepleri bildirecektir.

Vekâletçe, icabında mültezim hesabına mahallinde tetkikat yaptırılmak ve kendisinden mütemmin izhat alınmak suretile vaziyet tetkik edildikten sonra bu hususta ittihaz edilen karar hukuk usulü muhakemeleri kanunu hükümlerine göre mültezime tebliğ olunur.

Vekâletin bu husustaki kararı, tayin ettiği bir müddet zarfında, evvelki veya yeniden tesbit ettiği esaslar dairesinde madeni işletmeğe tekrar geçmeğe dair bulunduğu takdirde mültezim verilen mühletin sonunda bu esaslara tevfikan normal işletmeğe geçmeğe mecburdur. Aksi takdirde 60 ncü madde mucibince muamele yapılır.

İKİNCİ MADDE — 608 numaralı kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bitüm ve petrol ve tabii müstakları iptidaî istikşaf taharri ruhsatnamesi, maden taharri ruhsatnamesi, maden ocağı imal ruhsat tezkeresi, maden imtiyaznamesi ve taşocağı ruhsatnamesi sahibleriyle maden ve taşocağı işletenlerin istihdam eyleyecekleri bütün memur ve işçiler Türk olacaktır. Ancak mühendislerle fen memurlarının ve ustabaşları ve mütehassis işçilerin cenebi olmaları caizdir. Şu kadar ki, bunlar için ihtisaslarını gösteren diploma, şahadetname ve tasdikname gibi vesikaların bu kimseleri istihdam edecekler tarafından İktisad vekâletine gösterilmesi ve vekâletçe istihdamlarında faide bulunduğu anlaşıldıktan sonra muayyen bir müddet için çalışmalarına yazı ile müsaade verilmesi lâzımdır. Bu suretle çalışmalarına müsaade alınan her cenebi mühendis, fen memuru, ustabaşı ve mütehassis işçi için (İcra Vekilleri Heyetine her sınıf mütehassis için) ayrı ayrı takdir edilecek bir mütehassis yetiştirme ücretini, bunları istihdam edenler her altı ayda bir pesinen Hazineye yatırımağa ve mukabilinde alacakları makbuzların tarih ve numaralarını İktisad vekâletine bildirmeğe mecburdurlar. Hazine bu suretle

kendisine tesviye edilen paraları maden tetkik ve arama enstitüsüne verir. İstihdam edilecek ecnebler mukabilinde verilecek para Hazineye yatırılmadığı takdirde verilmiş olan istihdam müsaadesi İktisad vekâleti tarafından geri alınır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden evvel meriyeti tasdik edilip halen devam etmekte bulunan maden taharri ruhsatnameleri hakkında aşağıdaki şekillerde muamele yapılır:

a - Bu gibi ruhsatnamelerden bir senelik meriyet müddetini bitirmemiş olanların meriyet müddetleri iki seneye iblağ olunmuştur.

b - Bu gibi ruhsatnamelerde işbu kanunun neşri tarihinden bir senelik meriyet müddetleri bitmiş ve temdidi talep edilmiş olanların müddetine bu kanunun neşrinden itibar edilmek üzere bir sene zammedilir.

c - Bu gibi maden taharri ruhsatnamelerinden müddetleri evvelce uzatılmış olanlar bu suretle taayyün etmiş olan müddetlerinin hitamma kadar muteber sayılır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde meri olan maden ihalesi imtiyazları sahiblerinden henüz imalâta başlamamış olanlar, bu kanunun birinci maddesile muaddel maden nizamnamesinin 59 neu maddesi hükmüne tâbidirler.

Bunlardan imalâta başlamış olanlar da bir fen raporu verecekler ve bu fen raporu, İktisad vekâleti tarafından tasdik edilinceye kadar yapmakta oldukları imalâta devam edeceklerdir.

Bu fen raporunun tasdiki ile iadesini müteakib bunlar da gerek yeni yapacakları tesisat ve ihzarî ameliyatta ve gerekse işletmede aynıle diğer mültezimlerin tâbi tutuldukları hükümlere tâbi olacaklardır.

Bu kanunun neşri tarihinde meksufen ihale edilmiş bulunan maden imtiyazı sahipleri, kendi mukaveleleriyle bu mukavelelere bağlı şartnameleri hükümlerine tâbidirler.

BEŞİNCİ MADDE — Maden ihalesi imtiyazları veya Ereğli havzası kömür ocakları ruhsat tezkereleri sahiblerinden vaziyetleri maadin nizamnamesinin bu kanunun 1 nei maddesile muaddel 59 neu maddesinin (F) bendine uymayanların madenleri veya kömür ocakları üzerindeki alâkaları kesilerek ellerindeki ihale imtiyazları ile ruhsat tezkereleri Devlete geçer ve kendilerine sarfettikleri emek mukabili olarak altıncı maddede yazılı nisbette para verilir.

Bu gibi şahısların madeni veya kömür ocağını işletenlerle yapmış oldukları mukavelelerden doğan hakları ve menfaatleri Devlete intikal eder.

Şu kadar ki, krom madenleriyle Ereğli havzası kömür ocakları hakkında bu madde hükümlerine göre yapılacak muamelelerin bu kanunun neşri tarihinden itibaren en çok bir sene içinde ikmal edilmesi şarttır.

ALTINCI MADDE — Bu kanunun beşinci maddesi mucibince, madenlerden veya kömür ocaklarından alâkası kesilenlere bir defaya mahsus olmak üzere verilecek para, madenlerin nevilerine göre, aşağıda yazılı şekillerde hesablanır:

a - Krom madenlerinde, ihale imtiyazları mucibince alınmakta olan resmi mukarrerin on beş misli,

b - Diğer maddelerde, ihale imtiyazları mucibince alınmakta olan resmi mukarrerin elli misli,

c - Ereğli kömür havzasında ihale imtiyazları mucibince alınmakta olan resmi mukarrerin iki yüz misli.

Ancak, Ereğli havzasında resmi mukarrer alınmayan kömür ocağı ruhsat tez-

kereleri sahiblerine verilecek bu iki yüz mislin hesabı için havza fen heyetince bunların ellerindeki ruhsat tezkerelerinden tedahüller nazara alınmaksızın çıkarılacak hududların çevirdiği sahalar eas ittihaz olunur ve bu suretle bulunacak saha hakkında ilk önce resmi mukarrer miktarı tesbit edildikten sonra bunun ikiyüz misli verilir.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini tatbika İera Vekilleri Heyeti memurdur.

20 haziran 1935

<i>Cumhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	17 - VI - 1935 ve 1/267
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	20 - VI - 1935 ve 4/589
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 4 134,184,218:220,224,316:319